

Telegraful

Organ național-bisericesc

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Inserțiunile

sa se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Nr. 3400 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm **Adunarea eparhială** a Arhiepiscopiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **10 Mai a. c. Duminică Samarinenții**, ora 9 dimineața, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă, apoi va avea loc deschiderea adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu, la 21 Aprilie 1931.

(ss) Nicolae,
arhiepiscop și mitropolit.

Pentru pacea confesională

I

Nu de mult părintele Gala Galaction semna în ziarul «Curentul» o dorință a teologilor din Blaj de-a se întâlni uneori cu cei ortodocși și de-a discuta împreună într'un spirit mai conciliant și mai dispus la înțelegere.

Mărturisesc că nu cunosc împrejurările și felul mai detaliat în care s'a lansat această dorință, dar presupunând că esențialul se acopere cu ce-am exprimat în propoziția dinainte, voi face câteva considerațiuni de natură să lumineze și rezorturile intime ale acestei dorințe, dar și să contribuie la o stabilire a condițiilor în cari aceste întâlniri ar fi posibile și folositoare.

Cât privește mobilul ascuns al acestei manifestări blăjene, câteva date istorice recente nu numai că îl vor pune în adevărata lui lumină, ci ne vor arăta că ea trebuia să se facă și e de mirat cum s'au putut eschiva până acum reprezentanții bisericii unite dela porunca papei de-a adopta față de ortodocși o atitudine mai blândă, mai frățească, mai dispusă la prietenie și pace. Se știe că papa actual e preocupat mult de

readucerea «oilor rătăcite» din Răsărit la staulul lui Petru. Și se mai știe că el cere continuu spre reușita lucrului o metodă diferită de cea tradițională a zilei sau a coruperii, adică o metodă de câștigare a sufletelor prin iubire, o apropiere de ortodocși în spiritul frăției și al înțelegerii.

Intr'o alocuție consistorială din Martie 1924 el cerea trei lucruri pentru ușurarea unirii: la catolici să dispară erorile curente acumulate în cursul veacurilor cu privire la credințele și instituțiile bisericilor răsăritene; răsăritenii să se silească mai temeinic să vadă identitatea de credință a Părinților lor cu a celor latini; în sfârșit să aibă loc schimburi dese de idei în spiritul iubirii frățești.

În linia acestor vederi ale papei grupa de călugări benedictini, cari scot din 1926 în abația Amay-sur-Meuse în Belgia revista Irenikon, declară ca program al revistei și în general al activității lor pentru unire: să se abțină dela orice polemică iritantă, reprobând atitudinile mărețe ale atâtor catolici, cari, crezându-se în adăpostul limanului, deschid rada fraților separați numai cu condiția ca aceia să se umilească arborând pe mica lor

corabie steagul capitulațiunii Chestiunea unirii oficiale și ierarhice nu se poate pune în aceste momente, declară aceia, ci abia după ce se va fi realizat o împretinire spirituală, o încredere și o iubire reciprocă. Dacă ne mai gândim și la întâlnirile dela Velehrad din Moravia, destinate lumii slave pentru unirea confesională (las' că în realitate se întâlnesc numai uniții în ele) și la voința papei de-a se folosi de uniți pentru câștigarea ortodocșilor, vom înțelege perfect dorința teologilor din Blaj.

S'ar părea din modul conciliant în care se exprimă papa și ceilalți propagatori catolici ai unirii că am avea de-a face de astădată cu o schimbare a mentalității și în ce privește senzul unirii; că adică s'ar sta de vorbă cu Ortodoxia ca dela egal la egal, și-ar recunoaște și catolicismul unele păcate, cerându-ne însă și nouă unele sacrificii pentru ca în sfârșit să punem capăt certurilor între frați. Iluzia aceasta e împrăștiată însă de expresiile clare din enciclica papală Rerum Orientalium din 8 Sept. 1928, în care episcopii sunt îndemnați să pună la dispoziție preoți suficienți, ca «majoritatea fiilor până acum despărțiți, dintre greci, slavi,

FOIȘOARA

Scrisoare din Davos

— Izvor de tămăduire. — Cum e situat. — Cei vindecați. — Tratamentul. — Biserica. — Praznicul Învierii Domnului. — Sanatoriu Solsana. — De încheiere.

Este cu neputință ca petrecând cineva, fie și numai timp mai scurt, la Davos, să nu rămână adânc impresionat de toate cele văzute aici și să nu simtă o trebuință internă, aproape irezistibilă, de-a împărtăși cu cele mai bune intenții și altora impresiile și experiențele sale.

Natura și știința medicală cea mai avansată și-au dat mâna și au făcut din acest loc deoparte, un izvor de tămăduire sigură a unora din cele mai cumplite boale (cum e mai ales tuberculoza, cu toate formele ei), pe de altă parte un loc

de sport și de fortificare de primul rang a celor care sânt sănătoși.

Davosul este situat la o înălțime de 1550—1850 metri deasupra nivelului mării — într'o vale încântătoare și lungă de vre-p 26 km. Printre condițiile lui climatice excepțional de favorabile trebuie să înșirăm temperatura moderată și constantă, raritatea aerului, lipsa de umezeală și de prav, scutirea de vânturi și soarele cel mult. Grație acestor însușiri climatice — însușiri a căror elect a fost verificat cu stringență științifică într'un răstimp de 70 ani — se adună la Davos bolnavi nu numai din țările Europei, ci și din toate celelalte continente, spre a se tămădui de tuberculosă (de plămâni, de oase etc.), apoi de pleurită, astmă, de tot felul de suferințe la plămâni malarie, boala Basedow, anemie și neurastenii.

Davosul adăpostește, în cele 17 sanatoare și 57 pensioane ale sale, cam 6500 bolnavi. Dintre aceștia, da-

torită uimitoarelor progrese realizate în tratamentul tuberculozei, se vindecă:

90% în stadiul I al boalei,
30—70% „ „ II „ „ și
20—40% „ „ III „ „

Variația procentului celor vindecați în faza II și III a boalei, se explică prin durata mai scurtă sau mai lungă a tratamentului, pe care-l face pacientul.

Bolnavii stau sub îngrijirea a 45 medici specialiști, dintre cari unii cu renume mondial. Ei fac uz de cele mai moderne metode ale tratamentului tuberculozei, având la dispoziție toate aparatele cunoscute până azi.

Pe lângă tratamentul excepțional de bun, se bucură bolnavii și de bucuriile, pe care le poate oferi știința și arta. Sub conducerea și patronajul celor mai renumiți profesori se aranjează cursuri academice din cele mai variate și interesante. Până și pentru copii suferinzi sânt pensioane și școli speciale, menite să nu-i lase înapoi nici pe ei, care așa de timpuriu au

avut nenorocul să cadă în ghiarele cumplitei boale. La aceste cursuri se adaugă concertele, teatrul, radio și cinematograful.

Un rol de tot important are în viața bolnavilor biserica. La câți nu le dă ea răbdarea să suporte fără cârtire greutățile mari ale boalei? Pe câți necredincioși și indiferenți nu-i renaște ea tocmei în toată suferințelor? Pe câți cu sufletele înegrite de păcate nu-i purifică, redându-i societății «oameni noi», ori apoi deslegându-i, deplin «împăcați», de legăturile trupului neputincios? Prilej de mare bucurie a fost în anul acesta mai ales serbarea praznicului Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Toți credincioșii ortodocși: greci și români, cari au putut să părăsească sanatorul, au alergat la modesta biserică grecească, pentruca să se mângâie și să se întărească cu sufletul, ascultând solia izbăvitoare a Învierii. Cu abatere dela litera tipi-

români și dintre celelalte națiuni răsăritene să poată fi văzuți reîntorcându-se în comunitatea originară a bisericii române».

Acesta e senzul iubirii ce ni se arată, e mângâierea dată mie-lui ca să-l poți duce mai ușor la junghiere.

Astfel stând lucrurile, ar fi de așteptat ca dovezile de dragoste și de pace arătate de frații dela Blaj să fie mai palpabile și mai insistente. În realitate însă chiar și unica manifestare de care vorbim, trebuie să fi fost foarte discretă și neserioasă în conștiința conducătorilor uniți, dacă ea n'a realizat mai întâi în presa și în purtarea lor față de ortodocși nici o schimbare în senzul ei. Se vede că acea manifestare n'a fost făcută de dragul ortodocșilor, ci numai ca să se justifice cât de cât în fața papei. Dragostea fraților uniți față de ortodocși nu poate fi aprinsă nici măcar de Hristos, dar mite de papa, care tot nu-i chiar cât Hristos.

Nu ne pot arăta nici măcar această dragoste interesată și falsă, între altele și pentru motivul că papa în infailibilitatea lui cerească apriorică știe una, iar frații dela Blaj, trăind ca toți oamenii păcătoși în mijlocul realităților, știu alta, care se întâmplă însă se potrivească mai bine cu aceste realități. Ei știu că o încetare a sgomotului și-a agitației întreținută continuu contra ortodocșilor și o colaborare frățească în anumite chestiuni, din domeniul teologic și bisericesc, ar echivala cu peirea uniției, dărâmand în conștiințele poporului unit și acest unic rezon de separație: certurile vlădicilor uniți și a statului lor major cu vlădicii și teologii ortodocși. Conducătorii uniți își dau seama că urmând sfatul papei s'ar ajunge mai degrabă la reunirea uniților cu ortodocșii, decât la unirea ortodocșilor cu Roma. Iată de ce mai ușor ne va putea iubi papa din Vatican și benedictinii din Belgia, sau alți

utopiști de pe cine știe ce meleaguri, decât șefii *români* ai catolicismului de rit grec. Să răsfoiască numai orce om neangajat într-o partidă sau alta numerile de pe un an ale oricărui ziar unit, să zicem ale «Unirii», și pe cele ale unui ziar ortodox, să zicem ale «Telegrafului Român». Va vedea în ziarul unit atâta calomnie și venin la adresa ortodocșilor, atâta agitație neodihnită pe nenumerate coloane, o terminologie atât de pătimasă și de batjocuroasă, încât se va întreba îngreșat care este mobilul acestui fenomen: în capacitatea de înțelegere, de stimă, de înfrânare în cuvinte, a celor dela conducerea ziarului, ura pătimasă și necreștinească față de aproapele, sau convingerea manifestată disperat că numai așa se poate întreține în cetitorii uniți repulziunea și înstrăinarea de ortodocși. Din partea noastră, nu vrem să-i credem pe animatorii unirii atât de necreștinește influențați de spiritul Romei ca să le justificăm purtarea cu prima explicație, de aceea o admitem pe a doua. Să răsfoiască apoi arbitru nepărtinitor colecția de pe un an a «Telegrafului Român» să vadă de câte ori se întâlnește cu articole întregi îndreptate contra uniților, de câte ori se face măcar pomenire de ei, ce număr infim de cuvinte mai aspre, și acestea departe de caracterul injurios și batjocuritor, se găsesc față de conducătorii uniți. Se va vedea că aproape totdeauna amintirea de uniți se reduce la o notă ascunsă în vre-un colț, în care se respinge scurt, demn, vre-una din calomniile sau din îndrăsnelile unite. Eu aș propune chiar instituirea unei comisii mixte pentru facerea unei statistici a acestor lucruri.

Dar, cu aceasta am ajuns la o altă chestiune: la cea a condițiilor cari trebuiesc să pregătească și să facă posibile și folositoare întâlnirile în spiritul fră-

țesc între teologii ortodocși și uniți, întâlniri pe cari ortodocșii, cum se poate vedea deja din spuse până acum, le doresc sincer și sunt pentru ele oricine pregătiți.

Dr. D. Stăniloae.

Indiferentismul religios

Una dintre multele metehne, cu care biserica lui Hristos are de luptat, este și indiferentismul religios.

Ca orce manifestare omească, indiferentismul religios este o atitudine de înțelegere a lumii și vieții, înăscută dintr-o sărăcie de gândire și comoditate în eforturi spirituale.

Concepția despre lume și viață, a indiferentului religios, este durată pe formulele logice ale unui raționalism rigid, sau pe veritatea fermecătoare ce ți-o îmbie concepția materialismului demodat.

Acest indiferentism este dăunător vieții religioase, căci sub formă tacită destramă unitatea spirituală a bisericii și împiedică lucrarea ei mântuitoare în lume.

În manifestarea exterioară, indiferentul religios nu este nici ateu, nici sceptic. Nu este ateu, fiindcă nu contestă retoric dogmaticul, și nici sceptic căci nu vedește o îndoială cinică față de valoarea absolută a adevărilor religioase. În fond însă este ateu combativ din care purcede un scepticism demonic, care-i robește ființa, sugrumându-i posibilitățile de înțelegere mistică a divinului ce sălășluiește în noi.

Așa ca în sensul acesta am putea prinde într-o definiție indiferentismul religios și am zice: indiferentismul religios este un scepticism interiorizat, ce camuflează o pornire inexorabilă de negare a adevărilor religioase. Este un anarhism nihilist ce lucrează cu spor la derutarea mi-

siunii bisericii, sub blazonul unei atitudini nebănuitoare...

Cauza indiferentismului religios este educația și cultura: O educație slabă și o cultură superficială sau unilaterală. Educația slabă nu i-a putut fixa, în adâncul sufletului, lentila receptivității mistice cu care să prindă și să interiorizeze divinul. Ca prin acesta să-și intensifice afecțiunea față subtilitățile idealului ce reliefează curățenia esenței spirituale. Nu a ajuns să stăpânească puterea credinței, ce aripează cugetul ca să poată sbura dincolo de hotarul lumii, care să-i vindece rana înfrângerilor spirituale și să-i astâmpere svâcnirile setei după adevăr.

Iar căldura superficială, sau unilaterală, îi împrumută o alură intelectuală de sfidare față de tot ceea ce prezintă o valoare transcendentă, rațională sau mistică. Indiferentul religios se izolează de lumea esențelor spirituale și se țintuiește în empiric, în senzorial. Lumea și viața nu are altă valoare, decât aceea pe care i-o dă microscopul ratiunii lui.

Peste tot, indiferentismul religios, raportat la problemele intrinseci ale vieții omești, denotă lipsă de orizont intelectual, se manifestă ca o «trăire» mută, într-o formă simplistă, duce la osificarea îndemnurilor de evadare în ascensiune spirituală și destramă pânza de lumină a idealului — desăvârșirii — ce învâluie viața omească și pentru a cărui înfăptuire luptă biserica.

Lupta, ce trebuie dusă cu acest soi de dușmani, este din cele mai delicate; ei nu sânt nici sectanți afirmați, nici francmazoni cu emblema teosofică, nici liberi cugetători insinuanți, așa că nu știi ce mijloace coercitive trebuie să le aplici...

Nădăjduim că va veni vremea când Isus Hristos va scoate și din ei duhul rău ca din cei din ținutul Gadarenilor.

Pr. C. Zoican.

cului, preotul grec de aici Aristides Tsiros, un foarte devotat slujitor al Domnului, a săvârșit mișcătoarea slujbă a Învierii abia la ora 10, pentru ca să poată participa la ea cât mai mulți bolnavi. De față a fost I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, la a cărui întreită chemare: «Veniți de luați lumină», rostită grecește și românește, credincioșii s'au apropiat cu sufletul cuprins de fiorul misterului și cu ochii înlăcrimați și au luat lumina cea simbolică a Învierii, singura care poate călăuzi sigur, pe căile adese-ori atât de întunecate ale vieții. A urmat apoi slujba propriu zisă a Învierii, a utreniei și a sf. liturgii, rostită alternativ grecește și românește de către preotul grec și un diacon român. Cu greu pot exprima cuvintele fericite stare sufletească a bolnavilor, cari — pe aripile rugăciunii celei pline de căldură și credință — s'au ridicat până la tronul dumnezeirii. La sfârșitul sf. liturgii s'au apropiat mulți de sf. potir,

spre a-și lua, pe drumul lung și istovitor al suferințelor, de ajutor și călăuză neînșelătoare, pe Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, doctorul cel adevărat al sufletelor și al trupurilor.

Mare le-a fost bucuria bolnavilor români — cari petrec, aproape toți, în sanatoriu *Solsana*, sub priceputa și neobosita îngrijire a dlui Dr. Opreșescu — când în ziua Învierii dimineața fiecare s'a trezit cu câte-o carte de rugăciune la căpătâiu, purtând salutul creștinesc de «Hristos a înviat», dimpreună cu autograful I. P. S. Sale. Bucuria li-a fost deplină a doua zi de Paști, când I. P. S. Sa i-a cercetat pe toți personal, mângâindu-i și dorindu-le tuturor o cât mai grabnică și complectă însănătoșare, și a luat apoi și masa împreună cu dânsii.

I. P. Sf. Sa a fost găzduit în marele Sanator *Schweizerhof*, de sub conducerea Doctorului *Hans Staub*.

De încheiere țin să adaug câteva cuvinte pentru medicii, bolnavii și autoritățile dela noi:

Ar fi de dorit, ca medicii români specialiști să-și îndrepte pașii în călătoriile lor de studii, — cât mai des și cât mai mulți, spre Davos, pentru că aici pot lua contact real cu cei mai mari specialiști în tratarea tuberculozei și pot vedea aplicate cele mai noi metode și mijloace de vindecare ale ei, despre care de cele mai multe-ori nu au cunoștință decât din cărți. Altfel bolnavii nenumărați dela noi din țară, sunt condamnați ca să fie tratați după metode învechite și să moară cu zile.

Pe cei ce sufăr de tuberculoză, nu-i pot sfătui îndesajuns, să nu întârzie a merge cât mai în grabă la Davos, unde însănătoșarea le este aproape asigurată. Mulți se vor speria poate, în aceste timpuri de criză fără păreche, de cheltuielile prea mari. În Davos se poate trăi ce-i drept scump,

dar nu lipsesc condițiile necesare nici pentru cei cu mijloace materiale mai modeste. Se recomandă îndeosebi lunile de iarnă (Decembrie—April), căci atunci e sezonul.

Este timpul suprem ca și autoritățile noastre, și îndeosebi Ministerul Sănătății, să se gândească mai serios la mijloacele de combatere și de tămăduire a tuberculozei, care la noi a devenit un flagel social. Avem doară și noi atâtea regiuni frumoase și potrivite, în partea sudică a Carpaților, pentru ridicarea de spitale izolatoare, de pensioane și sanatorii. În toiul actualei crize financiare o asemenea propunere pare poate mai nepotrivită decât oricând. Și totuși ea trebuie făcută cu cea mai mare insistență. Banul țării, risipit adese-ori așa de fără rost, trebuie să fie cruțat cel puțin de acum înainte și pentru asemenea întreprinderi, cari mâine vor fi o adevărată binefacere națională.

D. N. P.

Preoțimea și politica

Aflu că actualul prim-ministru, dl Nicolae Iorga, a ținut de curând o conferință la radio, în care și-a manifestat dorința, ca preoții să-și vadă de aci încolo de oficii și de enoriași, și să nu se ocupe de politică, ci politica să o lase pe seama altora, mai chemați, să zic așa, «a se certă».

Primesc de bună această enunțare a dlui ministru președinte.

Preoții, adevărat, sânt cei mai puțin chemați a se înregimenta în partidele politice, în felul cum s'a practicat în timpul mai nou.

Rostul preoției nu e să polemizeze cu contrarii politici, dând motive la critice, care pot aduce pagube morale bisericii.

Ori ce preot trebuie să aibe deplină libertate în exprimarea opiniilor sale publice.

Nu ne putem înscrie în partide, dacă voim să ținem în mână cumpăna adevărului și dreptății în toate împrejurările și să putem modera ieșirile unora sau altora din luptători.

Preoții totdeauna au fost duhul bun al statului român, — și duhul cel bun nici acum nu trebuie să lipsească.

Care e politica noastră?

Mi-aduc aminte de un episod, petrecut în zilele gloriosului rege Carol I. Se zice că unul din miniștrii regelui, fruntaș între colegii săi, se îmbolnăvise. Medicii i-au recomandat o operație oarecare la o celebritate din capitala Austriei. Ministrul primi sfatul medicilor, — dar n'avea bani de cheltueală; și, — ca om corect — nu se putea atinge de vistieria statului. Mai bine să moară cu cinste, decât să-și însușească banul ce nu e al său. A prins însă de veste din minister marele rege Carol I, și imediat și-a deschis casseta privată și a numerat suma necesară pentru ministrul său....

România s'a înălțat grație patriotismului desinteresat al fiilor săi.

În serviciul unei astfel de politice stă biserica. Vom ținea sus și fălăitor steagul patriotismului desinteresat, care l-au purtat înaintașii noștri și nu ne vom lăsa repuși de criticile vânzătorilor de interese. Din contră, ori unde ar fi vânzătorii de interese și ori de câteori ar căuta să se impună opiniei publice ușor crezătoare, îi vom demasca fără cruțare în interesul binelui obștesc.

Servind preoții astfel de politică, farsorii se vor retrage în ascunzișurile lor, iar cei buni și întreaga obște ne vor aplauda.

Dl prim-ministru, N. Iorga, cere ca presa să facă «atmosferă bună» în jurul guvernului actual. Noi preoții ne punem bucuroși în serviciul public al guvernului, și cerem dela toți membrii săi să stea la înălțimea morală și patriotică în care au fost miniștrii din vremea înțeleptului rege Carol I.

Prof. Vasile Gan.

Noul guvern la lucru

Președintele consiliului de miniștri, dl N. Iorga, a dat un apel către țară, în numele guvernului cel președea.

Apelul spune:

„Îndreptându-mă către românii din toate clasele, sătui de lupte zadarnice în care cele mai frumoase bunăvoinți s'au obosit adese fără folos, noi în așteptarea — numai când va fi nevoie, — a alegerilor din care dorim să fie reprezentați oamenii de ispravă, indiferent de gruparea din care fac parte, pentru ca astfel pentru întâia oară nimeni să nu se poată plânga că voința lui exprimată legal n'a fost ținută în seamă, — asigurăm că tot ceace se poate face deocamdată, va fi scopul silințelor noastre; dar că minunea așteptată de toți n'o poate face decât însuși poporul român, scuturându-se de toate prejudecățile și curățindu-se de toate patimile rău făcătoare.

Pentru aceasta se cere înainte de toate muncă și liniște.

Munca vom ocroti-o prin toate mijloacele noastre, iar pentru a asigura liniștea țării, care nu trebuie să fie la discreția orărilor suflute turburate, vom face uz de tot ceace legea pune la dispoziția noastră. În marginile legii orce om își va putea găsi dreptatea, orce partid își va putea urmări ținta.

Un control atent va atinge toate administrațiile și orce batjocură cu banul scump al unei țeri sărace va fi pedepsită aspru, spre a se da exemplu orcu va mai cuteza să se atingă de averea cu greu adunată a ei. Comisiuni speciale vor merge din loc în loc pentru a verifica gestiunile prea multă vreme lăsate fără control. În același timp orcine crede că poate fi scutit de datoria de a sprijini țara prin contribuția sa, va fi urmărit fără milă, căci mila cea mare trebuie să o avem pentru țară, nu pentru cei ce se sustrag dela datoria față de dânsa.

Dar vom lua, din cel dintâi contact cu departamentele noastre, toate

măsurile necesare pentru ca statul să se restrângă numai la ce este de nevoie, despovărându-l de toți paraziții regimurilor politice, cari copleșesc un buget cu mult prea greu pentru umerii noștri. O simplificare curagioasă, ca pentru cât ni este nouă de trebuință, va începe imediat la toate departamentele.

Nu e nevoie de împrumuturi care să apese greu generațiile viitoare, dându-li dreptul de a blestema neprevăderea și risipa noastră, ci numai de strictă economie asupra unor venituri asigurate.

Ele vor crește odată cu încrederea în noi, așa de scăzută astăzi.

Vom lucra cu toate puterile noastre ca să trezim din nou această încredere, în scopurile statului și în puterile nației, învederând orcu că aceasta este o țară sănătoasă, sprijinită pe unul din cele mai vrednice popoare ale lumii.

În munca noastră vom primi orce ajutor real și sincer cu aceeași recunoștință, căci nu avem nici o clientelă de satisfăcut...

Părintele prof. Dr. Nae Popescu, membru al Academiei române, a fost delegat secretar general al ministerului instrucțiunii publice și însărcinat să îndeplinească atribuțiile subsecretarului de stat dela Culte.

În felul acesta demnitatea de subsecretar de stat la culte a fost desființată.

Dl Prof. N. Iorga, președintele Consiliului de miniștri, a luat hotărârea să înființeze pe lângă președinție un subsecretariat de stat al minorităților. La acest post a fost numit dl Rudolf Brandsch, deputat. Partidul german din România nu se declară tocmai mulțumit cu această numire... Bunăvoința românească este tratată prin urmare cam de sus, din partea acestui partid, care a ținut să-și exprime rezervele în fața numirii făcute.

Dorința dlui președinte al consiliului este să aibă în guvern și sfatul reprezentanților pentru: Ardeal, Basarabia și Bucovina.

Într-o scrisoare adresată I. P. S. Sale patriarhului Miron, dl prim-ministru cere luarea de măsuri împotriva unor preoți, cari iau jurăminte de ură, oprite de biserică.

«Preoții cari nu-și cunosc îndejuns misiunea — spune dl N. Iorga — și cari nu înțeleg că Mântuitorul s'a răstignit pentru iubirea de oameni

și că și-a dat sufletul în mâinile Părintelui Său fără a blestema pe ucigașii omenirii în care se învesmântase, înnebunesc suferința multimilor, pe care căutăm cu caldă inimă românească, fiind tot așa de buni creștini și români ca și cel mai fanatic agitator, a le ajuta, și iau jurăminte de ură pe care biserica nu numai că nu le prevede, ci le oprește.

Fiind deci împotriva unor agitații pe care le cred primejdioase intereselor țării, e posibil să luăm anume măsuri, ar fi bine ca sancțiunile să atingă pe acei preoți după ce autoritatea bisericească li va fi desbrăcat de haina lor».

Guvernul către țărani:

Țărani ai României,

Vă chem la muncă pentru binele țării. Muncă aprigă pe sfântul câmp al osteneților voastre de două mii de ani.

Muncă pe fiecare bucățică de pământ, căci fiecare petec de pârloagă e o rușine pentru țara întreagă.

Muncă de fiecare zi, fără care nici rugăciunea către Dumnezeu nu poate fi primită.

Muncă de frați, căci dușmăniile pentru partid între sătenii României sânt o născocire a satanei, de care de acum înainte țara trebuie scutită.

Nu vă sperie prețul de azi al grânelor. Lucrurile se schimbă mâine poate. Dar să se întoarcă belșugul, deprinderea la muncă și datoria de muncă sânt lucruri veșnice. În schimb guvernul cel nou vă asigură un lucru, numai unul: dreptate.

Aducem din nou dreptatea în țara românească, dreptatea pentru fiecare, dreptatea neîntârziată.

Viața mea întreagă vă este cheazășie. Încredeți-vă în mine, cum și eu în voi mă încred, și să începem împreună lucrul pentru Regele nostru bun și pentru țara noastră dragă.

NICOLAE IORGA.

Anuar. A apărut: Anuarul XI al liceului de stat «Gheorghe Lazăr» din Sibiu, 1929—1930, publicat de: Dr. Ioan Bunea, director. — Cuprinsul: 1. Rolul educativ al învățaturii, de dir. Dr. I. Bunea, 2. Gazele distrugătoare, de prof. Al. Mumuianu, 3. Date școlare. Sibiu, 1931, Tiparul institutului de arte grafice «Dacia Traiană».

Teosofie

Cuvântul teosofie, de origine elină, înseamnă: știință despre Dumnezeu.

Ceeace privește numele ei, teosofia ar fi acceptabilă, adică: să știm cât mai mult despre Dumnezeu. Ceea ce însă știu teosofii despre Dumnezeu, nu se poate numi nici știință, nici măcar înțelepciune.

Intemeierea teosofiei se face în anul 1875. Un oarecare Henry Steele Olcott a instituit un club în New-York, club nu prea cercetat. Ca să câștige membri pe seama întreprinderii, omul s'a asociat cu femeea Helena Petrovna Blavațky și au înființat Societatea teosofică, o reuniune din oameni semiculti, cărora li s'a promis să fie introduși în «știința» despre Dumnezeu și în comunicațiunea cu Creatorul lumii.

Femeea Blavațky făcând mare turburare în societatea teosofică. Rolul

conducător trecu însă la femeea Bessant, care la rândul ei scoase în relief pe Krishnamurti.

Intemeetorii teosofiei sânt Blavațky, Bessant și Krishnamurti. Cei-lalți «șefi» ai acestei mișcări sânt secundari.

Helena Petrovna Blavațky, născută în 1831 în Rusia, e fată de ofițer. A crescut și s'a educat între ostași. În copilăria sa vorbea adese despre viziuni. De tânără s'a măritat cu consilierul de stat Blavațky; după trei luni a fugit dela soțul ei și îmbrăcăta ca marină a pribegit în lume. Din Cairo a fost expulsată pentru înșelăciune. S'a dus în India și s'a înțeles cu Olcott și au organizat centrul teosofic, au elaborat sistemul de «religie», — dar au fost dovediți ca falșificatori și mincinoși.

Femeea Bessant, soția unui presbiter protestant englez, avea con-fuze cunoștințe religioase. Și-a părăsit și ea soțul și a mers la Blavațky în

India, unde și-a consacrat vigoarea teosofiei.

A propagat și aceea, că omul renaște după moarte. A vestit ceva nucleu de metempsicoză. Doctrina se numește și reincarnație.

Într-o zi a prezentat societății teosofilor un băiat de 12, ani frumos și bine dezvoltat. (Acolo pubertatea e, cum știm prematură: Un tânăr de 12 ani corespunde unui fecior de 20 de ani din clima noastră). Pe acest flăcău ind l-a numit ea Krishnamurti, zicând despre el, că este reincarnația Răscumpărătorului lumii. Krishnamurti — după opinia ei — este de 20,000 ani...

Mai târziu Krishnamurti a început să învețe pe alții. A disertat propagând principii cunoscute, dar și teorii absurde. A plecat să cuture lumea și a divulgat unele înșelăciuni și escrocherii de ale clubului Bessant. A primit, ca daruri, mari proprietăți dela aderenții lui teosofi în Olanda, unde domiciliază într-un castel superb.

Anual pleacă în excursiune și ține conferințe, călătorind ca un principe oriental. A fost și la București. Pentru prelegerile sale primește onorarii uriașe.

Vechii aderenți ai teosofiei îl urăsc, dar are și mulți fanatici, cari îl urmează orbește.

De unde provine teosofia? Femeea Blavațky a indicat două izvoare ale învățaturii teosofiei:

Primul izvor e cartea dzyan de Tibet. Al doilea izvor sânt învățăturile Mahatmaților. Despre cartea dzyan, Blavațky a scris, că pe când era în Tibet ajunse într-un coridor lung tixit cu antice cărți. Aici a găsit cartea dzyan, despre care zice că e cea mai veche carte a lumii și că este scrisă cu criptografii într-o limbă necunoscută. S'a dovedit apoi, că Blavațky n'a fost în Tibet niciodată și că întreaga carte dzyan e poveste.

Numărul teosofilor? În lumea întreagă sânt cam 25,000 de teosofi. Daună mare astfel nu prea comit.

Pr. Dr. T. Potcaș.

Sărbătorirea dlui N. Iorga la Sibiu

— Conferența dlui I. U. Soricu —

Am vorbit la timpul său despre festivalul organizat de Astra la Sibiu, pentru sărbătorirea marelui român N. Iorga, care împlinește vara aceasta vârsta de șaiszeci de ani. În urma refuzului prefecturii românești a Sibiului de a da sala, festivalul s'a ținut în sala «Thalia».

Dăm în cele ce urmează conferența ținută cu acest prilej de dl. I. U. Soricu:

Domnilor,

*Urând tămăia ce se suie
De pe altarele banale,
Ridică-ți falnică statuie
Din marmora virtuții tale.*
(N. Iorga).

În zorul, cu care ambițiile omenestii dau năvală asupra gloriei, fie ea măcar de o clipă, fie de natura gloriei lui Herostrat, originea și calitatea mijloacelor nu se mai ia în considerare.

De aceea avem glorii cari înjosec, glorii cari spurcă, glorii cari încadrează în ridicol, și foarte puține glorii cari cuceresc pentru alesul lor un loc în templul sfânt al veșniciei.

Gloria gunoierului zvârlit de capriciul vântului la înălțimea la care plutește vulturul...

Gloria minciunei urcate de proști colectivă la altarul virtuții.

Gloria necinstei căreia lășitatea generală îi îngăduie să stea pe aceeaș treaptă cu mucenicii pentru dreptate.

Gloria satisfacției de a sparge jînișele spre a îngrămădi aurul stors din exploatarea cu forme legale a lipsei de discernământ a mulțimei.

Și gloria deșertăciunii de a speria pe deaproapele prin aparențe, prin forma exteriorului, pentru care meritul este al meșterilor specialiști.

Toate sunt glorii. Ele trăesc. Ele dau iluzii. Ele dau satisfacții. Și, când nu duc la pușcărie sau la bala-muc, bătucesc nenorocita burtăverzime într-o banalitate înspăimântătoare.

Ani întregi, până la cea din urmă bătaie a inimei inconștientă se crede biruitoare. Și, dacă lovitură de copită din fabulă înalță pe autorul ei, Nero moare cu părerea de rău că se stinge cu el un mare artist!

Ci veșnicia, purtând în dreapta ei cumpăna adevărului, judecă pe fiecare după lumina și căldura ce se proiectează în lume din fapta lui.

Ea trece «întru învierea vieții, sau întru învierea osândirei» ridicolului sau uitării. Și o face aceasta după cât bine și câtă lumina a sămănat în lume muritorul. După cât puterile lui mărginite și le-a angajat în slujba satisfacțiilor personale, sau în slujba binelui comun. Și le-a angajat «căutând în oglindă să-și bucleze al său păr, sau căutând în lume și în vreme adevăr».

Ea nu întreabă de ai purtat țiară de aur ca lungile serii de autocrați ai anticității, despre cari conștiința omenescă n'a mai păstrat nicio urmă, sau haina de păr aspru ca Ioan vestitorul credinței mântuitoare. Ea și culege eroii de pe cruce, de pe rug, din închisori și de sub pietrele cu cari canală de uliți i-a lapidat.

Căci pe ea nu o interesează huma și cenușa mototolită n'ndrențe, ci o interesează cât din forțele ei s'a valorificat prin truda mâinei de lut pentru cosmos. Cât a împins această valorificare omenirea spre perfecționare. Câte momente a făcut-o să-și uite ancestralele preocupări de distrugere și, uitând animalitatea, să urce spre dumnezeire?

Această selecție de către veșnicie a gândului din care a pornit și a gândului spre care a pornit fapta, religia creștină o fixează în ziua de teribilă măsurare a judecării de apoi.

Ci până atunci noi, atât cât min-tea noastră poate să cuprindă, facem prognoștiuri asupra celor aleși, judecând după cât au înfrumusețat prin muncă lor, făcându-l să rodească spre îndestularea celor mulți, pământul Teret ce ne suportă și pământul din sufletul copiilor «lumei mici» cari fac pe tărâmul nostru mușuroaie de furnici».

Și până la eterna răsplată a ziditorului, căutăm noi să ne arătăm recunoștința către cei buni.

O facem aceasta de câte ori ne cuprinde desgustul de huetul ce-l fac pietroaiele lui Deucalion, în cari zeii au uitat să pună suflet. Cari deși lipsite de schinteia divină, se cred a fi oameni. O facem de câte ori eroul adevărat se arată biruitor pe altă culme, în mersul lui spre Excelsior, arătându-ne seninul spre care trebuie să tindem din praful patimilor.

O facem din sute de motive diferite, cari toate se îmbină în unul: Cel ales este om ca și noi din cin-stirea adusă generozității lui avem credința, pe care n'o mărturisim, că se revărsă ceva și asupra noastră.

Sau ne alinăm cu gândul că de ne-ar fi pus cineva la încercare, și noi am fi făcut ceva din ceea ce formează pedestalul lui.

O facem de câte ori vârtejul meschinărilor întunecă orizontul cu pulberea și pleava netrebnică pe care o aruncă în ochii celor neștiutori. O facem ca să arătăm deosebirea dintre stălpul de sare, pe care-l ling vitele — în care a fost prefăcută pătimașă femeie a lui Lot, și între stălpul de foc, care în pustie a condus poporul ales spre pământul făgăduinței.

O facem ca să lămurim orizontul să vadă cei rătăciți calea cea adevărată. Să înțeleagă că fulgul dus pe sus de vârtej nu este din aripa Sera-fimilor, ci din coada unui gâscan netrebnic, că fosforescența ce-i fură o clipă vederea nu este focul din comorile lui Iov, ci degajarea dintr'un putregai cu miros greu sau din cio-lanele unui hoit.

O facem ca să se vadă cine este într'adevăr vrednic de închinarea noastră și ce drum a bătut ca să se urce la înălțimea, de pe care strălucește, ce a realizat el singur pentru noi toți, pentru-ca recunoștința noastră s'o împletim în luminoasă cunună în jurul lui.

Ne-am adunat ca să aducem omagiul închinării noastre celor șaiszeci de ani ce formează suportul binecuvântatei munci a lui N. Iorga. Trăim astăzi într-o țară, pe care mulți din cei pe cari li suportă n'au avut curajul s'o nădăjduiască. Trăim într-o țară a noastră, neam liber pe pământul nostru liber. Avem posibilitatea de a prețui libertatea după cât ne duce mintea și de multe ori după cât am cheltuit din sufletul nostru pentru această libertate.

Și vedem că dacă ochii unora izbucnesc în lacrimi la gândul c'o lovitură a nenorocului sau o stângăcie a noastră ar putea să prăbușească sfânta libertate depe tronul ce i l-a ridicat jertfa celor buni — sunt alții cari, ca pe o capră cuprinsă într-o patriotică și justițiabilă execuție, ar vrea s'o scoată la mezat.

Nu este vina lor, ci vina vremurilor, cari nu i-au învățat să cunoască prețul libertății și tratează cu ea ca analfabetul ce a vândut pe câțiva poli tesaurul: Cloșca cu puii de aur dela Pietroasa.

Suntem urmașii Romei și ne bat la poarta sufletului ecouri din strigătul lui Scaevola: *Et facere et pati fortia Romanorum est*, ca și din strigătul cinicului lugurtha: *Urbe venalem et mature perituram si emptorem invenieris*.

Suntem azi liberi. Păcătuim apreciind libertatea în măsura libertăților ce ni le dă de a ne sfășia între noi.

Dar suntem și urmașii pletoșilor lui Burebista și prin negura vremurilor întrezărim câinii ce se mâncau între ei, cum, la vederea lupului conțenesc lupta între ei și se unesc iarăși ca să-l alunge.

Suntem liberi. Graiul nostru poate să răsune semeț ca trâmbița învierii, acolo unde încercau «cruzii în oarba lor trufie să ne răpească limba». Păcătuim că n'acest grai adesea îmbrăcăm și lansăm minciuna împroșcând adevărul și munca și jertfa generoasă cu hula și ocară.

Dar suntem liberi. Și prin miile de forțe tinere ce se ridică de sub glia proaspăt răsturnată, mâne se va impune poate și conducerea «duhului drept înnoit întru cele dinlăuntru ale noastre».

Suntem liberi și nu mai lăcrămăm ca jidovii la apa Vavilonului, spân-zurându-ne de sălcii alăutele noastre de jalea sfântului templu spurcat de cutropitori. Nimeni nu ne mai pretinde să întărim cu virtutea noastră brațul ce ne lovește, să alimentăm cu focul nostru lumina ce ni se ascunde.

Păcătuim neînțelegând că în atitudinile noastre de nepăsare față de ideea românească este adeseori ceva din explosibilul lăsat de străin în su-flete, ca să distrugă — după depăr-tarea lui — templul măririi noastre de veacuri visate.

Dar suntem liberi. «Dumnezeu a lăsat popoarelor libertatea. Și cei cari luptă pentru libertate, luptă pentru Dumnezeu». Și ori cât am rătăcit în veacuri, pe Dumnezeu nu l-am uitat.

Și libertatea noastră am identificat-o cu voința lui. Și el ne-a încercat cu lovituri din partea dușmanului. Dar, de-am renunțat la toate, la el și prin el la libertate am râvnit pururea.

Și el s'a îndurat de noi și la vremuri crâncene ni-a trimis vestitori ai cuvântului, cari să ne arate lumina cea adevărată strigându-ne: Sus să avem inimile!..

Și după cum lumina ce s'a revărsat asupra neamului în epoca re-nașterii noastre naționale, — își avea începutul în cuvântul cald de înțelepciune și dragoste de țară al croniciarilor și al tuturor crainicilor vieții dela Ureche până la Lazăr, — tot astfel lumina libertății de azi și-a alimentat schinteile nesigure ale începutului din vulcanul de foc înviator al sufletului lui Nicolae Iorga, pe care cu cinste și cu bună cuviință îl pră-snuim acum când, senin, strălucitor ca un Wothan în Valhala trece spre bătrânețe, în argintul căreia munca vieții lui a poleit — ca marea chemările în scoică — cuvântul ce vestește unui neam mântuirea prin stră-duința spre adevăr, prin urmarea pildei bune, prin jertfa pentru bine și frumos.

Este această Românie, prin voința lui Dumnezeu și jertfa națională opera celor mulți și generoși în jertfirea vieții lor. Dar în sufletul acestora ardea focul aprins de flacăra încălzitoare revărsată de vraja cuvântului scris și rostit al lui Nicolae Iorga. Căci un sfert de veac înainte de a porni războiul mântuirii, sufletul neamului nostru a fost frământat și încălzit și regenerat și activat de puterea de convingere, de fascinanta îndră-neală a acestui om, pentru care nu există altă bucurie decât munca pen-tru luminarea celor de un sânge cu el și nu există altă lumină mai stră-lucită decât libertatea neamului lui.

Tot ce a dorit, tot ce a nădăj-duit, tot spre ce a năzuit poporul românesc, a trecut, înainte de a primi o formulă — prin sufletul poleitor și dătător de viață și de biruință al da-scălului.

Acest suflet legat de pământul călcat de înaintași eroi, transformă și

dă viață nouă forțelor latente, ener-giilor nebănuite și după cum pământul din sămânța aruncată într'insul umple firea de viață și satură milioanele flămânde, — astfel acest pământ dătător de belșug sufletesc, care a fost cuvântul lui, a făcut dintr'o lăse prudență un gest de suprem eroism, dintr'un calcul de oameni intimidati de nenorocul trecutului, un avânt de semizei. În fața acestui eroism:

Sfioși Carpații culmile și plecără

Să treacă ai luminei luptători

Și-au suspinat câmpurile că nu pot

S'astearnă'n calea lor destule flori...

În făuriștea sufletul lui s'a călit supraomenescul curaj care a înfruntat urgia celor mai mari puteri ale lumii și cu pieptul, în care ardea un dor de veacuri, a zdrobit oțelul tunurilor împroșcătoare de moarte. Căci el le-a spus zi de zi, timp de un sfert de veac că «Cerurile nu aruncă binecuvântarea asupra cerșetorilor... ci asupra vitejei». Și pământul nu împroaspătă puterile Anteiilor cu oftatul în adâncul pieptului, ci acelora, al căror piept clocotește de văpaia dorului de a-și arăta vrednicia în lupta pentru libertatea semenilor.

El a fanatizat sufletele cu imaginea patriei visate de marii vizionari ai vremurilor trecute, cu imaginea unei Români creatoare de cultură, cuprinzând dela Nistru până la Tisa tot ce este viață traco-romană. A arătat însă și jertfele ce le cere realizarea ei. A arătat că dacă această Românie nu se înfăptuește, — *soarta este ne-îndurată* cu cei mici și slabi în credință. Ori cât am căuta printr'o lăse cumi-tenie să ne punem bine cu unul sau altul din vecinii cari pândeau momentul de a ne sugruma, moartea noastră putea fi amânata, nu însă de-lăturată.

«Libertatea unui neam nu se plătește cu daruri și cu rugăciuni. Libertatea unui neam se plătește cu sânge și poporul care n'are acest prisos scump de viață, pentru a-și pregăti viitorul, acela să-și poarte robia în tăcere» scria acest Paul al vieții noastre nouă. Pe de-o parte el ni-a arătat lumina cea fermecătoare a libertății, pe de alta ni-a pus în vedere că această lumină nu se obține decât prin mari jertfe. Prin sânge tânăr, prin sânge cald, prin sânge generos, care să învieze pământul doritor de eroi.

Cu tactul unui pedagog al eroismului, el a familiarizat sufletele zi de zi cu această convingere că operă mare nu se poate îndeplini fără jertfa mare. Grație avertismentelor cari se succedau cu atât mai dese, cu cât ziua cea mare se apropia, cei buni ai noștri se împăcaseră cu gândul morții, și în cântecele lor ei și-au manifestat această împăcare pe lângă dorința ca jertfa să rodească libertatea neamului.

Iar dac'oi muri și eu,

Răsplatească Dumnezeu

Jertfa mea neamului meu.

E covârșitoare, e sfântă în mă-reția ei această operă de transformare a sufletelor, făcându-le să treacă cu entuziasmul lor dincolo de hotarele morții. Aceasta n'o putea face decât unul care îmbina într'insul energia și căldura și dragostea și priceperea și voința unui șir întreg de generații a căror moștenire din veac de om în veac de om i-a revenit într-o zi lui singur.

Și el a fost sluga bună și cre-dincioasă, care din talantul lăsat lui de generații de înaintași mari în aspira-ții și fapte a îmbogățit sufletește milioanele de Români cari conștenți de jertfa ce li se cere, s'au aruncat în ciocotul de foc al iadului, ca acolo, în cuibul lor, să gătuiască pe sămă-nătorii durerii și ai întunerecului.

A chemat la viață întâi sufletul românesc în manifestările lui titerare și culturale. L-a antrenat în lupta pentru valorificarea și cinstirea bunurilor lui. Lupta pentru limba românească, luptă care a culminat în sângeroasele manifestări din 1906 Martie, ca și lupta pentru cultura și literatura românească, luptă purtată cu avântată energie în «Sămănătorul», lupta apoi la care a luat parte în 1913, ca soldat, pentru ridicarea prestigiului și păstrarea echilibrului alături de niște vecini cu manifestate gânduri de imperialism — n'au fost decât exerciții în vederea luptei celei mari, care avea să ne ceară suprema încordare suprema jertfă — dincolo de care domina victoria sau moartea. Au fost ocazii de antrenare, pe cari une-ori le-a provocat el, alte ori, provocate de alții, a căutat să se folosească de ele spre înălțarea sufletului românesc. Căci zice el: «Prin poporul românesc înțelegem acea uriașă ființă, care astăzi este în stăpânirea unei moșteniri de tradiții, datine și istorie, care face dreptul lui la viață și îndreptarul lui. Dela acest îndreptar pornim și ne încercăm printr-o muncă iubitoare să-l înălțăm la cultura neamurilor, că- tora le e păstrată stăpânirea lumii».

Nu stăpânirea lumii ni-a pus-o nouă în vedere, dar stăpânirea pe soarta noastră, pentru a sta cu demnitate alături de cei ce-au triumfat prin stăruință și jertfă.

Marile spirite nu cuceresc numai prin lansarea adevărului și chemarea mulțimilor în slujba lui. Ele cuceresc prin angajarea propriei lor ființe în lupta pentru triumful acestui adevăr. Il experimentează pe viața lor. Și această viață nu o prețuiesc decât în măsura în care ea poate fi folosită adevărului propovăduit.

Nicolae Iorga a cucerit sufletele prin exemplul de muncă îndârjită, prin exemplul de viață închinată binelui obștesc. Această armonie între vorba și fapta lui i-a câștigat autoritatea cuvântului, pe care nimeni până la el n'a mai avut-o. Și această autoritate n'a folosit-o pentru trecătoare succese personale, ci pentru înălțirea sufletelor în fața năprasnicei furtuni, care avea să vie.

El va impune generației sale frumusețea actelor trecutelor generații, cari jertfeau cu bucurie bunuri pământene și sânge cinstit de dragul ridicării neamului lor. Va deștepta în sufletul acestei generații cultul față de înaintași și opera lor, pregătindu-i a primi botezul ctitoriei sfântului așezământ al României de azi. Tălmăcindu-le în cuvinte vrăjite adevărul cuvintelor depe steagul lui Stefan: *Vitejia dreaptă să birulască.*

El este sămănătorul, care duce sămânța binecuvântată în întreg pământul românesc, căci sforțările de pretutindeni și ale tuturor aveau să ne dea fapta cea mare. Și dorul tuturor clocotea în sufletul lui.

Ca pe un cărmuitor de oaste înaintea luptei, care aleargă dela ceață la ceață, așa îl vedem pe cărmuitorul de suflete Iorga cutreerând în întreg pământul românesc, încurajând în drumul lui pornirile bune, având o lacrimă sinceră pentru inconștiența lașilor cari simțeau o mândrie în faptul de a nu se mai considera români.

În Ardealul dârz, ca și în Maramureșul surpat din mărirea lui, ca și în Bucovina cu cetatea de reședință din viața de glorie și cu mormântul de veșnică odihnă al voievodului, ca și în Basarabia cotropită de lăcuste, el duce crezul sfânt al vremurilor ce vor să vie, când oști biruitoare vor înainta sub flamura tricoloră cântând:

*Ha! cu Domnul sfântul,
Haidem peste Prut,
Să păzim pământul
Care l-am avut...*

În tot locul el a trezit, el a chemat la viață, el a îndemnat la muncă, el a văzut minunea ce avea să vie. Și de primejdia ce o prezintă pentru călăii sufletelor și-au dat sama austriacii, când l-au expulzat din teritoriul închis între granițele lor. Vinovații își dau mai bine sama de unde are să le vină pedeapsa. Ei și-au dat seama că cuvântul acestui om are o putere divină, mai ales în lumea celor cu restrânse rezerve materiale, dar cu uriașe rezerve sufletești.

Ca Eol trimetând asupra pământului primăvărata vânt trezitor de viață nouă, astfel trimite el cuvântul său asupra sufletelor. Și acest cuvânt, ca și vântul în natură, trezește, luminează, înalță, pregătește pentru fapta decisivă.

Căci el, marele dascăl, a spus-o cu glas de zeu detunător că s'a sfârșit pentru totdeauna cu utilizarea forțelor noastre în folosul asuprașilor.

În conferința dela trei Mai 1915 el spunea:

«Trei Mai 1915 va însemna cea din urmă jertfă de rescumpărare, pe care neamul nostru din Ardeal o va aduce pentru robia lui de două mii de ani... Românii vor putea acum să spună: Drepturi asupra noastră nu mai ai de acum înainte, împărate!»

Nu, căci pragătuitorul de vremi și făuritorul de suflete vedea bine că se apropie ceasul socotelei din urmă.

Și cu ce îngerească solemnitate îl anunță el celor pe cari îi familiarizase cu gândul morții pentru ideal, — cu ce demnitate cesariană spune, în ziua de 15 August 1916: — «A sosit ceasul în care cerem și noi lumii, cinstit și cu arma'n mână... dreptul de a trăi pentru noi... În miez de noapte au sunat iarăși clopotele, sfintele clopote care simt toate bucuriile și durerile noastre și care acum s'au înfiorat de cea mai mare speranță... Un sfânt potir de sânge și de lacrimi s'a ridicat pentru binecuvântarea cea mai scumpă...»

Și de pe urma sângelui și a lacrimilor din acest potir a răsărit soarele luminei și bucuria libertății. De pe urma dumnezeieștilor picături s'au ridicat arhanghelii mântuirii. Și ni-au dat o țară mare și liberă, care e a noastră, cara luptă, ostenește și iartă păcatul inconștienței presumțioase, ca și lașitatea care a formulat proteste împotriva imaginii ei de astăzi.

Ea iartă și cu generozitate miluește pe toți cari au nevoie de milă: Dela ineptul cocoșat ce-și dă aerele fostului stăpân, până la decrepitul ce nu s'a ostenit să-i învețe graiul.

Ea este așa cum o vedem, poate obosită de grozava sforțare, poate amărâtă, căci fiii ei în multe cazuri i-au adus imputări, ca nevrednicul Ham lui Noe.

Dar ea are credință în Dumnezeu și în țaria brațelor feciorilor ei.

Ea este între hotarele ei de azi înfăptuirea vredniciei credincioase în Dumnezeu a tuturor celor buni ai ei. Osteneala, durerea și jertfa a fost a tuturor celor credincioși.

Dar sufletul, dar focul încălzitor a fost alimentat de uriașul pe care-l sărbătorim azi, când alb în cinstea și curățenia inimei și sufletului, trece pragul unei bătrâneți, la care orice suflare românească se simte mândră că se poate închina.

Tot ce este conștiință, tot ce este simț de demnitate, tot ce nu este găunoșat de decrepitudine, se descopere înaintea titanului care în făuriștea sufletului său a călît sufletul eroic ce-a sfidat moartea.

Nu suntem numai noi cei de aici cari preamărim binecuvântata căldură ce el a revărsat-o peste noi. Este țara întreagă. Este poporul în-

treg, ale cărui dureri și aspirațiuni și strigăte de luptă au vorbit prin cuvântul lui și care astăzi prin manifestările din toate unghiurile țării îi trimite salutul brațelor eroice și sărutând nimbul de nemurire ce plutește în jurul frunzei lui, ca pe un Wothan în drumul spre Valhala îl petrece cu ochii calzi de recunoștință cum se apropie de nemurire și-i strigă:

Din marmura virtuții tale, ridicatu-ți-ai monument mai trainic decât arama și decât eternele piramide... Întră întru bătrânețea ta înconjurat de cinstea și dragostea alor tăi și înconjurat de admirația iubitorilor de lumină ai tuturor neamurilor pământului!

INFORMATIUNI

Știre personală. Vestim cu bucurie iubitorilor noștri cititori, că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* al Ardealului, s'a înapoiat din străinătate, deplin restabilit, la reședința Sa în ziua de Sâmbătă 25 April 1931.

NOI PREFECȚI. În lista noilor prefecți numiți găsim pe: *Păr. prof. al Săliștei, Dr. Dumitru Borcea, prefect al județului Sibiu, și Pr. Pavel Borzea din Viștea, prefect al județului Făgăraș.* *Urăm noilor prefecți, aleși din șirul preoștilor noastre, desăvârșit succes în munca la care sânt chemați de noua stăpânire.*

Desvelirea plăcii comemorative, întru pomenirea fostului prefect de legiune, *Axente Severu*, s'a făcut Duminecă în 19 April 1931 în comuna din județul Târnava-Mare, *Frâua*, care pe viitor poartă numele vrednicului său fiu «*Axente Severu*» născut în această comună. Au luat parte la festivitatea comemorării numeroși intelectuali și țărani din regiune, precum și reprezentanții autorităților și ai studenților, care a luat laudabila inițiativă a așezării plăcii comemorative pe casa unde a văzut lumina zilei Axente Severu. După serviciul religios, directorul ministerial, dl Dr. V. Moldovan, în discursul său a relevat rolul însemnat al energicului Axente în revoluția ardeleană. S'au mai rostit și alte însofletele vorbiri; în numele poporului săsesc din comună a vorbit senatorul Dr. Binder, arătând simpatia cu care participă conaționalii săi la comemorare; — vorbitorul a fost viu aplaudat. Serbări populare au încheiat festivitățile organizate în cinstea eroului prefect, soț de arme cu Avram Iancu și cu ceilalți conducători ai gloatelor române din 1848—49.

† **Pr. Ioan Fodorean senior**, în Valea Bulzului, jud. Alba, a trecut la cele veșnice Duminecă în 19 April 1931, după lungi și grele suferințe. În etate de 76 ani și după ce a servit la altarul Domnului timp de 51 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă în 21 April 1931 ora 2 p. m. în cimitirul bisericii ort. rom. din Valea Bulzului. Fie-i memoria binecuvântată!

Excursiune pedagogică în Germania. În urma inițiativei unor cercuri competente, s'a lansat ideea unei excursiuni de studii în Germania, excursiune organizată anume pentru membrii corpului didactic român, în primul rând pentru profesori secundari, dar pot participa și învățători și institutori. Intrucât numărul participanților este restrâns, cei interesați vor cere lămuriri și se vor înscrie cât mai curând la: Liga culturală germană din România, *Sibiu*, căsuța poștală Nr. 152.

Unsprezece veacuri împlinindu-se dela zidirea primei biserici slave, se fac mari pregătiri în Nitra din Slovacia, în vederea festivităților împreunate cu această creștinească comemorare.

Din Palestina. O revistă străină arată că astăzi în Palestina sânt 580 mii arabi, 172 mii jidovi, 28 mii alte naționalități. În Ierusalim sânt: 80 mii jidovi, 50 mii musulmani, 10 ortodocși, 6 mii romano catolici, 2 mii armeni, 1000 protestanți, ș. a. sub o mie.

Legatul Profesorul Dumitru Comșa aparținător fondului căminului pentru bătrâni, întemeiat din îndemnul subsemnatului întru veșnica pomenire a bunului coleg, profesor, luptător național și îndrumător al poporului. La acest legat și-au dat până acum prinosul de recunoștință următorii: Profesorii școlii normale «A. Șaguna» secția de băieți: E. Todoran dir., T. Popovici, I. Aleman, P. Drăghici, A. Creangă, V. Olariu, V. Costin, P. Avrigean, A. Mateșiu, I. Popescu, Gh. Nicolescu, Dr. L. Ionașiu, Gh. Popescu, M. Neagu, I. Statov, P. Apolzan; secția de fete: M. Petrovan dir., M. Pleșia, M. Iuga, O. Demian, N. Popescu, C. Danu, Fl. Ghiulea, L. Popovici, V. Bărbat, M. Lupescu, V. Bunea (1440 lei); prof. Academiei teologice: N. Colan rector, I. Beleuță, C. Popa (250 lei); profesorii liceului «Gh. Lazăr»: Dr. I. Bunea dir., I. Popa, N. Regman, I. Stanciu, T. Cucuianu, I. Soricu, I. Isac, M. Jantea, I. Isaicu, S. Cosma, R. Botezan (740 lei); Asociația prof. secundari secția Sibiu (1000 lei); membrii corp. did. primar dela școala de băieți: N. Iordan dir., I. Dragomir, A. Cioviță, A. Barbu, A. Gherman, R. Pop, I. Tănase, Șt. Drăghici, P. Olariu, N. David rev. șc.; dela șc. de fete: El. Bărbat, Vict. Popovici, Val. Gălea, Ir. Enescu, Mar. Anca, Mar. Drăgoiu (1020 lei); Asociația inv. din jud. Sibiu (500 lei); Dr. V. Stan arhieru vicar, consilierii consist. Tr. Petrișor, D. Coltofean, V. Nistor, R. Perian, P. Marcu; Em. Cioran protopop Sibiu, Emil Păcală prot. Agnita, I. Dordea preot Hașag, N. Secășan preot Broșteni, Ioan Dăncilă protop. militar Sibiu, Dr. Gh. Bărbat secretarul gen. al municip. Sibiu, Dr. I. Pleșia insp. r. m. st. (1050 lei); masa Bulevard prin Dr. I. Beu (1000 lei) și familia decedatului (2000 lei). **Total 9000 lei.** Aduc și pe această cale mulțumiri tuturor, care cu aceste prinoase de recunoștință au contribuit până acum la întemeierea legatului menit să perpetueze memoria regretatului decedat în legătură cu așezământul de binefacere creștinească ce ne străduim să-l înfăptuim cât mai curând în Sibiu. Cu dăruirile făcute în cursul acestui an fondului căminului pentru bătrâni este de 630,000 lei. Daruri viitoare mai ales din partea numărșilor foști elevi ai regretatului decedat se primesc cu recunoștință de către Prof. *Timotei Popovici*, președinte, Sibiu, strada Regina Maria 7. Sibiu 24 April 1931.

ȘTIRI LOCALE

Stema Județului Sibiu. În ședința din urmă a delegației județene s'a decis trimiterea proiectului pentru stema județului Sibiu spre opinare comisiei heraldice, Asociațiunii Sibiu, și dlor N. Iorga, G. Bogdan-Duică și Dr. I. Lupăș.

Licitațiune. Tabloul despre măr-furile și lucrurile prețioase ce se vând în licitațiune, pe ziua de 13 Mai 1931, la casa de amanet din Sibiu strada Mitropoliei Nr. 19, se poate vedea la autoritatea industrială I instanță, *strada Mitropoliei Nr. 4*, ușa 28, dela ora 9—12 a. m. în orice zi de lucru.

Banca agricolă și Cassă de economii s. a. Avrig, jud. Sibiu

Convocare

Domnii acționari ai Băncii agricole și Cassă de economii s. a. din Avrig, sunt invitați, în virtutea § 10 din statutele societății, la

a XXVI-a adunare generală ordinară

care se va ține în Avrig, Sâmbătă în 9 Mai 1931, la ora 6 p. m., în edificiul băncii.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe 1930 și raportul Comitetului de cenzori.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori.
4. Distribuția profitului net.
5. Distribuția cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Fixarea marcelor de prezență.
7. Alegerea resp. întregirea Consiliului de administrație cu mandat pe trei ani.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, conform § 13 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual plenipotențele cel mai târziu până în 7 Mai 1931, la cassa societății în Avrig.

Avrig, la 25 April 1931

CONȘILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Activa

Cassa și disponibil	462,371.90
Valute & Monete	16,952.25
Împrumuturi cambiale	4,076,826.50
Împrumuturi pe ipotecă și gaj	4,982,572.85
Împrumuturi pe obligațiuni	48,618.72
Conturi-Curente și Sucursala	2,052,696.82
Diverse conturi debitoare	358,417.96
Realități	370,685
Amortizare	29,685
Mobilier	83,608
Amortizare	12,608
Efecte	2,750
	12,413,206.50

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1930

Pasiva

Capital	1,066,180
Fond de rezervă	48,000.75
Fond de pensii	7,100
Fond filantropic	6,308.75
Depuneri spre fructificare	10,929,983
Dividendă	20,250
Interese transitoare anticipate	119,825.53
Profit & Pierdere	215,563.47
	12,413,206.50

Cheltuieli

Amortisment	42,243
Dobânzi după depuneri	1,300,296
Spese generale	340,118
Impozite	260,465
Profit net	215,563.47
	2,158,685.47

Contul Profit și Pierdere

Venite

Dobânzi	1,702,924.47
Proviziuni	455,761
	2,158,685.47

Avrig, la 31 Decembrie 1930.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele.
Avrig, la 14 Martie 1931.

Consiliul de administrație.

Comitetul de cenzori.

(17) 1—1

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din Târlungeni, protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima reproducere în «Telegraful Român».

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotațiunii dela stat, conform coalei B.
2. Stola uzitată conform regulamentului, stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Brașov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopal.
3. Lemnele de foc dela comuna politică până la 4 stânjini (având a se hotărâ din an în an.)
4. Locuință corespunzătoare cu chirie plătită de epitropia parohială, până la terminarea casei parohiale, pentru care s'au început pregătirile de lipsă.
5. Sesiune parohială 4 jug. fână și un sfert jug. arabil.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Brașov până la termenul fixat. Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie în o Duminecă sau sârbătoare, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Brașov, în 27 Martie 1930.

Consiliul parohial în înțelegere cu protopresbiterul tractului.

Dr. I. Blaga
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de E. Hodoș. Un volum de 216 pagini. Preț 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoților și a bibliotecilor parohiale.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andre Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preț 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Preț 30, plus spesele poștale Lei 12.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Preț 30 + spese Lei 5.—
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur și V. Voiculescu

Preț 100 + plus spese poștale Lei 15.—

VIOLINE

Viole

Mandoline

Ghitare

Arcușe

Coarde de tot felul

Scaune pt. violine

Diapasoane

Surdine

Sacâz

Cutii pentru violine

Pupitre pentru note

etc.

se găsesc de vânzare

la Librăria Arhidiecezană din Sibiu,

cu prețurile cele mai moderate.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMĂTICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Preț 300 + plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

ATLAS

pentru

Istoria Bisericii Universale

intocmit sub

Indrumările dlui Teodor M. Popescu

profesor la Facultatea de teologie din București

de

Pr. Marin Popa-Nemou

cu colaborare dlui

Ion M. Popescu-Romanați

studenți

Preț 100, plus spese poștale Lei 15.